

ca attentione advertere potuerit; cum fateri cogatur, Albericum in Abbatum annis designandis immane quantum peccare; miror merito cur tantum in eo ponat; miror cur ferre non possit, ut Rodericus aliqua Materno ignota proferat, cum ipse laudi sibi ducat, aliqua Mabillonio ignota eruere.

C A P U T V.

De Werenfrido, Ravengero, Bertrando, S. Poppone Abbatibus
& Petro Decano.

Abbatibus Beneficiariis ad Regulares rediens in his cum Marteno primum constituit *Odilonem*. Post hunc *Werenfridum*, deinde *Ravengerum*, cujus obitum ad IV. Id. Nov. anni MVIII. collocavi, quod dum feci a Marteno mihi recedendum fuit. *Werenfridus fuit Abbas unicus.* *Præf. coll. Ampl. n. 23.* *ere*, inquit, post *Werenfridum* & *Ravengerum* *Stabulensi* & *Malmundariensi* *Monasteriis* *Abbatibus* *duo* *cognomines*, qui in vulgatis desiderantur indicibus, *Werenfridus II* & *Ravengerus II*. quorum primum *Gregorius Papa V.* alterum *Sylvester II.* sub sua protectione susceperunt singulari diplomate. Neque nunc sententiam mutat, sed acerbius in me insurgit, qui hoc peccatum peccarim, ut eam in Disceptationibus meis oppugnare non dubitarim. *Quid ad hæc*, inquit, *Rodericus*, qui in suo egregio scriptore *Francisco Laurentii unicum Werenfridum unicumque legit Ravengerum.* *Nefas credidit contra tantum oraculum mutire. Spuriam itaque incunet antea pronunciat Gregorii V. Bullam.* Ad hæc Rodericus reposuit, atque iterato reponit, se non solum in *Francisco Laurentii*, sed etiam, quod ipse fatetur Adversarius, in vulgatis indicibus *unicum Werenfridum unicumque Ravengerum invenisse.* *Nam unicum no-* Jam vero contra catalogorum unanimem consensum mutire, nefas non credidit quidem, sed antequam ab iis recederet, arbitratus est, prudentis scriptoris esse, fontem illum examinare, unde novi hi duo Abbates in lucis auras evocantur. Nam catalogorum omnium consensus non modicam suspicionem chartæ alicui adspexit, quæ illis adversatur. Itaque Gregorianam Bullam, novorum horum Præfulum parentem, expendi, iisque stigmatis inustam ostendi, quæ a probo & genuino partu abesse oportet. Ea non esse a Marteno inducta, nunc ostendendum est. *runt catalogi.*

Onditur ab *Invocatione S. & individue Trinitatis*. Ego observavi, *invocationem* summis Pontificibus ignotam fuisse. Martenus opponit ex Mabillonio tres bullas ab *Invocatione* exorsas. Noveramus illas; sed noveramus etiam ab eodem Artis diplomaticæ delineatore quæri, *an forte tribus prædictis adjecta est ab exscriptore* *INVOCATIO?* Ex qua dubitatione est manifestum, illi perinde ac nobis probabile videri, *Invocationem* nunquam reperiri in bulla aliqua certo genuina & sincera; in bulla neque spuria neque interpolata. Magistri mentem dissimulare non debebat Martenus. *Sed*, inquit, *plura alia hujusmodi Pontificia diplomata proferre facile possemus.* Omnino possent plura proferri eaque certo spuria aut corrupta. Possent proferri ex Pezio & Hundio Leonum III. & IX. Bullæ: ex cap. VI. Discept. I. Fuldensis Zachariana atque aliunde aliæ innumera. Sed nullum Pontificium diploma protulit aut proferet unquam, ab invocatione exorsum, quod certo genuinum & sincerum sit. Constat itaque sua primæ nostræ observationi firmitas. *Et Gregorii V. bulla unde erubatur, est spuria.*

Ab exordio bullæ ad subscriptionem transiens, plures in ea falsi notas detexi. Profitetur quidem Adversarius, se illas elevaturum; sed non profitetur optima fide: alias enim præterit, alias intorquet, nullam elevat aut convellit. Ad-

Discept.
pag. 40.

verteram imo Joannem Notarium vocandum fuisse Episcopum, quemadmodum aliis in bullis semper nuncupatur. 2do Cum bulla hæc ab eo scripta dicatur, ponendum fuisse, ex illius ætatis more, a quo data esset. 3tio Deesse Imperatoris aut Papæ Gregorii annos. 4to. Atramentarii nomen officiumque, quod in subscriptione legitur, hætenus bonis omnibus ignotum fuisse. Animadversiones hæc, unam in summam collectæ, magni ponderis sunt. Quis enim credat, tot errores in genuina aliqua bulla cumulari posse? Attamen dissimulavit eas Martenus, quare valent etiamnum & Gregorii V. Bullam, haud paulo quam antea confidentius pergunt falsi postulare. Ceterum respondit ad alia duo argumenta, ad quæ arbitrabatur, faciliorem fore responsionem. Ea si elusisset, parum proficeret, stant enim reliqua inconvulsa. Sed si ne ea quidem elisit, indubitata manet bullæ falsitas.

Vind. pag.
35.

Data dicitur mense Junio die II. id ego dixi, atque nunc iterato dico, esse suspicionis plenissimum, quia Papæ diem mensis designaturi uterentur *Nonis, Idibus & Kalendis*. Ut argumenti vim eludat, intelligit enim elidi non posse, verba mea in alienum sensum detorquet, ajens: *Quod autem addit Rodericus, Nonas, Idus & Calendas in summorum Pontificum Bullis semper adhiberi non omnino constat, cum plures passim occurrant, in quibus solus indicatur mensis, nulla facta iduum, Nonarum & Calendarum mentione.* Hic, inquam, verbis meis vim infert. Non dixi Pontifices semper nonas, idus aut cal. in Bullis suis usurpare; sciebam enim quandoque solum mensem indicari die non designato. Id ego dixi, cum designare volunt diem, eos in eo designando nonas, idus aut calendas adhibere. Oppositum exemplis adductis evincere debuerat Adversarius: nec evincit nec evincere potuit: ne tamen non respondisse videretur, verba mea alienum in significatum inflexit. Verum aliud est confutare, aliud inflectere. Illud qui præstat, vincit; qui hoc, is Adversario victoriam parat.

Discept. I.
Cap. 2.

Observaram etiam annos Incarnationis in Bulla Gregoriana adhiberi, *tametsi constaret neminem Pontificem ante Leonem nonum hac epocha usum esse.* Qua ego in re Mabillonium ducem sequebar. Immo, quod Adversarius dissimulavit, ostenderam dubium esse, an ea usus sit Leo nonus. Negat nunc id constare atque unam omnino Bullam Johannis duodecimi a se laudat, in qua annus Incarnationis legitur. Unam, inquam, egregium in causa desperata præsidium! Attamen non nego, potuisse proferri plures easque certo spurias aut corruptas. Scilicet quia sexcentæ summorum Pontificum genuinæ bullæ ante Leonem nonum superant, in quibus annus Incarnationis non occurrit, inde usus stylusque curiæ innotescit ita, ut falsi aut corruptionis arguantur quæcunque alia facie producuntur. Et vero Mabillonio cum de re Diplomatica scribere instituit, quid propositum fuit? Ut regulas daret, quibus spuria instrumenta a dubiis secernerentur. Ex autem in eo potissimum consistunt, ut veterum instrumentorum stylo, formulis initialibus, notis chronicis, subscriptionibus, caractere, apicibus, ceteris, prout singulis seculis in usu erant, cognitio, quidquid alia facie alioque habitu incedit, aliis ævi esse indubitanter statuatur. Cumulavi quoque Discept. II. nonnulla alia, quibus hujus bullæ suppositionem certius evincerem. Ea cum a Marteno eodem, quo superiora, successu elevata sint, hic repetere non attinet; neque, quod possem, opus est, rem demonstratam pluribus demonstrare.

Bertrandus anno
1008. fit
Abbas non
autem anno
1005.

Ravengerum, quem jam unicum fuisse videmus, quia Gregoriana Bulla, unde secundus petebatur, supposititia est, excepit *Bertrandus*, de cujus initio nova exorta est controversia. Martenus cum anno 1005. composuit; ego ad annum 1008. post quartum Idus Oct. retuli referoque; qua die *Ravengerum* fatis

fatis functum statui. Ita legi in catalogis & indicibus vulgaris, quos sequitur Mabillonius. Contra Martenus ne unum quidem scriptorem novit, quo ostendat, Bertrandum circiter annum 1005. aut etiam anno 1006. Abbatem factum. Prudenter itaque ego, quippe qui auctores meae sententiae habeam; ille temere, qui suae habeat nullum. At, inquit, *si opponere audeam diploma Heriberti Colonienfis Archiepiscopi anno MVII. Bertrando Abbati concessum.* Si opponit, reponam ex eo, quod mense Novemb. anni 1007. Abbas fuerit, nequam sequi, quod jam fuerit anno 1005: frustra igitur pro sua illud opponet sententia: frustra etiam opponet adversus meam: nam cum datum dicatur ab Heriberto *apud Malmundarium IV. nonas Nov. anni MVII*, ego vero ostendem, Heribertum Francofurtensium synodo hoc tempore interfuisse, inde consequitur notas diplomatis chronicas corruptas esse, proindeque non posse illud adversus me adhiberi.

Fuisse autem S. Heribertum ineunte mense Novembri anni 1007. Francofurti, demonstrabam ex Synodo Francofurtensi hoc tempore celebrata, cui interfuit & subscripsit. Martenus, hac mea observatione monitus, fatetur, *difficultatem non esse levem*, esseque omnino mendum in notis chronicis Synodi Francofurtensis aut Heribertini diplomatis; *non in anno sed in mense; in Francofurtensi longe probabilius quam in Heribertino.* Et infra: *pro calendis Novembris*, inquit, in Actis Synodi *videtur legendum calendis Septembris.* Eruditorum hac super re ut sit iudicium rationes utrimque proponamus: Martenianas primo loco.

Cum de erigendo Bambergae Episcopatu deliberasset S. Henricus, Germania Episcopos apud Francofurtum convocavit anno MVII. mense Junio, ibique re in Concilio agitata atque explorata cuiusque Episcopi sententia, ubi certior factus est de omnium consensu, tum voti sui compos, duos e suis capellanis Romam cum Episcopo Wirceburgensi direxit, qui eodem mense impetratas a summo Pontifice Joanne literas retulerunt, quas eodem in concilio pius Imperator confirmari curavit calendis Novembris. Hoc fundamento posito pergit Martenus: *Unum praesertim his in actis mihi videtur non coherere. Qua nimirum ratione, qui novi episcopatus desiderio totus ardens, aliud nihil tum agitare videbatur, adeo ut impetrato Episcoporum consensu, Roman continuo nulla interposita mora miserit, ac literas de erectione Episcopatus Babebergensis eodem statim mense impetraverit a summo Pontifice, qua, inquam, ratione totos quatuor menses ante elabi permiserit, quam accederet Episcoporum auctoritas & confirmatio, ipsis interim otio torpentibus & agregibus suis absentibus. Nec enim a congregata mense Junio Synodo dimissi fuerant, ut constat ex his concilii verbis: „ Quod videlicet privilegium, Johannis scilicet Papae, venerabiles fratres in „supradicto Franchefurt habito generali Concilio consistentes, summa veneratione legendo suscipientes & Apostolicae auctoritati obedientes devotis „mentibus subscribendo unanimiter laudaverunt communiterque corroboraverunt „ Nescit tarda molimina Spiritus sancti gratia, ut ait S. Ambrosius, nec facile tam ardens atque omnis morae impatiens regis desiderium cum quatuor mensium cunctatione potest conciliari. Itaque pro Calendis Novembris videtur legendum Calendis Septembris, qua facta emendatione manet integrum & illibatum S. Heriberti diploma pro Stabulensi monasterio.* Haecenus eruditus Vindex. Cujus si rationes solidae sunt, omnino pro *calendis Novembris*, reponendum est *Calendis Julii*. Cum enim nesciat tarda molimina Spiritus S. gratia, non facile tam ardens omnique morae impatiens Regis desiderium cum duorum mensium cunctatione potest conciliari. Sed non sunt solidae Marteni rationes, falsis enim innituntur fundamentis

I. Episcopus Wirceburgensis non est Romam missus, sed, ut Vita Henrici

H

atque

Præf. coll. ampl. n. 24. Ducept. pag. 41. Annal. ad an. 980. n. 107. Vind. pag. 35. Ex Heriberti diplomate Bertrando concessum non probatur fuisse eum an 1007. Abbatem

Nā notas ejus chronicas corruptas esse acta Synodi Francofurtensis docent. Hac Martenus erroris postulat perperam.

atque Concilii Acta disertis verbis asserunt, Henricus Rex *duos ex suis capellanis, Albericum & Ludovicum, adjunctis Wirceburgensis Episcopi literis, Romam usque direxit.*

II. Synodus illa Francofurtensis mense Junio anni 1007, secundum Martenum, celebrata, chimerica est atque ab eo, quod pace Viri religiosi dixerim, parum candide conficta. De ea enim neque in Actis concilii neque in Vita Henrici verbum. Unum hoc ex iis discimus, Henricum regni sui anno sexto Pentecosten, quæ in 7. Junii incidebat, Moguntia celebrasse atque inita ibidem cum Episcopo Wirceburgensi conventionem legatos supra laudatos Romam misisse. Cum itaque non fuerit congregata Francofurti Synodus mense Junio, non est, quod Martenus miretur, continuatam fuisse ad Cal. Novembris. Quod initio caret, caret idem continuatione.

III. Non magis ex vero scribitur, summi Pontificis literas mense Junio Imperatori redditas. Datas esse hoc mense, ex subscriptione scimus; quando autem relata fuerint, nemo scribit. Est tamen istud certum, non potuisse eodem mense referri, nisi fingimus, Henrici Capellanos Bellerophontis equo vectos aut Mercurii alis instructos fuisse.

IV. Si daremus fuisse Francofurti mense Junio coactam Synodum, continuatam esse ad Calendas Novembris, ex verbis Synodi Martenus non efficiet. Vox enim *consistere*, in qua vim ponere videtur, classica est in materie conciliorum idemque significat ac *congregatos esse*. Ceterum quæ Martenus ex veteribus editionibus adduxit, longe emendatius apud Harduinum rescripta sunt: *Quod videlicet privilegium venerabiles patres in suprascripta Synodo, Francofurti habita, generali concilio consistentes, cetera.* Itaque cum ea quibus notæ Synodichronicæ impugnabantur falsa & nulla sint, stant illæ hæcenus firmo talo inconvulsæ. Eas nunc ab auctoris oscitantia impugnare conatur Adversarius, ratus si eum alicubi erroris convicerit, de ejus accuratone aliis in rebus subdubitari posse. quæ disputandi ratio eruditum parum probabitur. Sed tamen ostendendum, auctorem rectissime scripsisse, ubi oscitantia postulatur.

Actorum etiam auctorem oscitantem postulat.

Leviior, inquit, fortasse videbitur ejusdem auctoris oscitantia, dum ait Henricum festum Pentecosten Moguntia celebrasse eodem anno, Regni vero sui VI. necdum enim hac die elapsus creditur promotionis ejus annus quintus. Quippe sacra unctio a Willigiso Archiepiscopo Moguntino tertio idus Junii, hoc est die undecima delibutus erat, ut scribit Baronius, electus vero in Regem die 7. teste Ditmaro Merseburgensi Episcopo. Anno vero MVII. festum Pentecosten in diem Junii VII. incidebat necdum incæpto regni ejus anno VI. Hæcego, quod mihi nonnunquam modeste insurrat, si ab Adversario dicam eruditionis ostentandæ gratia scripta esse, injuriam Viro religioso faciam; nihil enim eruditum minus; nihil magis vero oppositum. Dithmarus non scribit, Henricum electum esse die septima Junii, sed VIII. idus, id est die sexta hujus mensis. Idem scribit Aldeboldus Episcopus Trajectensis, scriptor coævus, in Vita Henrici his verbis: VIII. idus Junii in Regem Moguntia eligitur, acclamatur, benedicatur & coronatur. Quando itaque festum Pentecosten anno MVII. in diem Junii septimam incidebat, non oscitanter, sed accuratissime ab auctore Actorum scriptum est, eum sexto regni sui anno hoc festum Moguntia celebrasse. Annus enim regni sextus, jam pridie ipsius festi initium sumpserat.

Actorum nota chronica prougnantur

Ex auctoris oscitantia notas chronicas Concilii in dubium vocare voluerat Adversarius: jam vero cum non oscitantem, sed accuratissimum fuisse pateat, merito ex ejus accuratone nihil erroris iis subesse arguimus. Neque ad Actorum apographa facilis fuit errori aditus, fuerunt enim plurima.

Ad hæc Vita Hen-

Henrici Imperatoris etiam perinde ac Acta menslem Novembrem concilio Francofurtensi, cui Henricus ipse interfuit, assignant. Denique fidem eis ac pondus addit Henrici diploma, quod Ludevigius Script. Bamberg. tom. 1. pag. 1112. repræsentat. *Datum est Calend. Novembr. ind. V. anno vero Domini Henrici II. Regis VI. actum Franckenfurth feliciter. amen.* Ex hac enim charta liquet, Henricum eo ipso die Francofurti fuisse, quem Acta Synodi signant. Quare cum hinc, cum ex superioribus, tum ex vanitate & ineptia rationum ab Adversario oppositarum, certum est, notas Synodi chronicas recte habere & Heribertum Archiepiscopum Calendis Novembris anni MVII. Francofurti fuisse, & quod inde consequens est, errorem esse in subscriptione Heribertini diplomatis, reponendumque esse pro anno MVII, quem in Marteniana editione legimus, annum MXII. aut similem; certe annum aliquem millesimo octavo posteriorem; hoc enim mortuum legimus, *Ravengerum*, quem *Bertrandus*, cui Heriberti diploma inscriptum est, excepit.

unde li-
quet notas
chronicas
Chartæ
Heribert.
cubare in
mendo.

Egregium hic dedi exemplum accurationis Martenianæ: Martenianæ bonæ fidei egregium item exemplum hæc eadem materies sufficit. Postquam superiora de Synodo Francofurtensi disputasset, profequitur: *Sed hæc tanti non sunt, quam ut iis diutius immoremur. Unum duntaxat observabo, malam scilicet Roderici fidem, qui, ut aliquid carpendum habeat, hoc idem diploma falsi insimulat, quo superius tanquam sincero & genuino usus est, ad probandam S. Heriberti Coloniensis Archiepiscopi jurisdictionem in Malmundarienses.* Malam Roderici fidem observat Vir candidissimus! *Malam meam fidem! hæcne scribi a Presbytero & Monacho Benedictino e congregatione S. Mauri!* Quid enim? Ego Heriberti diploma nec falsi insimulo nec falsi insimulavi. quod ex tota hac disputatione liquet. Unum hoc contendi atque evici, subesse in notis illius chronicis errorem. An vero id est diploma falsi insimulare? Hoc qui dicit & lectori persuadere conatur, nã ille, non mala, est istud leve nimis, sed pessima fide scribit. Invito mihi extorquet Martenus, quæ cum ejus canos, vigiliæ, vestemque religiosam confidero, in eum jaci non deberent. Sed inculcata tutela a jure naturæ est.

Marteni
bona fides.

Vind. p.

37.

Bertrandus Abbas obiit anno 1020. successit S. Poppo, de cujus emortuali die *Rodericus*, Marteni judicio, *plura subjunxit, non tam ad eum reprehendendum, quam ad eruditionem ostentandam.* Ita nunquam istud mihi fortuna dabit, ut scribam, aliqua, quæ Marteno probentur. Cum eum non reprehendo, ostentationis causa scribo: quidquid egero, scripsero, habebit semper, quod in me reprehendat. Sed qui veritatis studio agitur, his latratibus ab ea inquirenda nunquam avocabitur. Quare quid ego de Popponem scripserim, quid ille videndum. Scripsit aliquot antiquorum fide anno 1048. mortuum; ego contra antiqua monumenta aliqua protuli, quæ mortem ejus ad annum 1049. revocant. Advertit nunc, *posse hæc nullo negotio conciliari, cum una sit utrorumque sententia.* Nam, inquit, *qui annum a Paschate incipiunt, hi Popponem anno 1048. mortuum adstruunt, qui vero a Calendis Januarii, anno 1049.* Ita est, iis temporibus, his in oris alii a *Vigilia Paschatis cereo conservato*, ut antiquus MS codex, qui penes me est, loquitur, annum ordiebantur; alii a Calendis Januarii. Hagiographus S. Annonis scribit, Herimannum Archiepiscopum Coloniensem anno 1055. obiisse; Scriptor de gestis Ezzonis & Methildis, eundem anno 1056. obiisse scribit. Ille a Vigilia Paschatis, hic a Calendis Januarii annum orditur. Titulus sub capite S. Heriberti, ejus in sepulchro inventus laminæq; plumbeæ incisus, anno 1021. 17. Kal. Aprilis obiisse testatur. Alii antiqui anno 1022. Recte utrimque cum temporum rationes a diversis cardinibus ducant. Attamen hæc ætate, qua ubique, Datariam Romanam excipio,

S. Poppo
quo sit
mortuus
anno in-
quiritur

Vind.

pag. 37.

annus initium sumit a Cal. Januarii, non est committendum, ut a Paschatis vigilia ordiamur. Quare Martenus cum scribit, me eum hoc loco reprehendere noluisse, ita scribit, ne videatur reprehensione dignus fuisse: nam fuit quam maxime. Si enim, quod nunc fatetur, ii, qui annum a Calendis Januarii ducunt, Popponis mortem recte ad annum 1049. revocant, *reprehendus* ipse fuit, qui ad annum 1048. revocarit; nam annum a Cal. Januarii orditur. Ceterum peccat nunc aliud peccatum, cum ait, auctores, super emortuali S. Popponis anno dissentientes, ea, quam suggestit, arte conciliari posse. Nam in pluribus, quam in computandi ratione inter se dissentiunt. Everhelmus, qui aderat, scribit Wazonem Leodiensem Episcopum S. Popponis exequiis interfuisse. Scribit autem præter alios Hermannus Contractus Wazonem anno 1048. diem obiisse. Obbertus Abbas S. Jacobi Sacramentum Extremæ Unionis Wazoni præbuit atque septimo ab hujus obitu die mortuus est. Esse autem mortuum anno 1048. ex Sigiberto, Lamberto Parvo & Scriptoribus Leodiensibus constat. Ne huic difficultati quicquam desit, istud diligenter advertendum, obiisse Wazonem idibus Julii secundum Anselmum, Ægidium & Necrologium Leodiense. Quare omnino certum est, ejus mortem ad annum 1048. referendam esse, sive annum a Paschate ordiamur sive a Calendis Januarii. Ex his autem consequitur, esse erroris plenissimam Marteni sententiam, qui arbitretur diversas super emortuali die S. Popponis sententias conciliari posse. Neque enim ullo modo possunt: alterutra omnino falsa est. Quæ autem? Lamina plumbea sub capite S. Popponis, cum elevaretur, inventa mortuum testatur anno 1049. Hac causâ in hunc annum olim propendebam. Subinde plumbeum discum sub S. Richezæ capite in Ecclesia B. M. ad gradus Coloniae positum inspexi, in quo optima Regina mortua legitur anno Dominicæ incarnationis TLVII. Jam vero cum constet mihi cum ex Scriptore de Fundatoribus Brunvillerensibus, tum ex monumentis antiquis ejusdem Collegiæ, eam mortuam esse anno 1063. a Calendis Januarii incepto, inde didici, laminis & discis plumbeis hujus generis non esse semper fidendum. Tituli hujusmodi aliquando multo post eorum de quibus agunt mortem, ab hominibus historiæ ignaris, ex Sancti elevatione aut translatione nacta occasione conficiuntur. Quod item S. Popponi evenire potuit, etsi eum ante annum 1626 elevatum fuisse nullo auctore docere possum. Quare eam nunc ego, quam Martenus, meis rationibus victus, abjecit sententiam, omnino amplector statuoque, Popponem mortuum anno 1047. si a vigilia Paschatis inchoetur, si a Cal. Jan. anno 1048. His lectis quid statuturus sit non admodum laboro: mallet ego scire, de Popponis successore quid nunc sentiat. Olim *Petrum* illi sufficiebat, qui tamen in vulgatis indicibus desideratur. Gesta etiam Abbatum Stabulensium apud Chapeavillum tom. II. *Petrum* ignorant, ita enim scribunt: *THEODERICUS ad preces Popponis Abbatis Imperatori directas, Poppone eodem tunc temporis lecto decumbente, constituitur a præfato Imperatore in Abbatem Stabulensem.* Disceptatione prima alia quam plura cumulavi, ut ostenderem, *Petrum* hunc, quem Martenus Abbatem facit, fuisse solummodo Decanum, Popponi autem successisse *Theodericum*. Super his altum silet? neque vero aliud postulabo assensus indicium. Quod si ubique siluisset, ubi silentium veritas imperabat, nunquam prodissent virulentæ illæ Vindiciæ, quibus dum me in invidiam trahere conatus est, se posterus explodendum & contemnendum dedit.

Popponis
Successor
Theodericus.

Præf. col.
ampl:
num. 32.

pag. 44.